

Događanja

Geografska izložba u Europskome domu Zagreb *Mostovi, barijere i slike: Regije u istočnoj Europi* (11. 04. - 05. 05. 2006.)

U dvorani Bruxelles Europskoga doma Zagreb u razdoblju od 11. travnja do 5. svibnja upriličena je izložba *Mostovi, barijere i slike: Regije u Istočnoj Europi*. Izložbu su priredili suradnici iz Instituta za regionalne studije u Leipzigu (IfL), a u Zagreb je ona stigla posredovanjem Geografskoga odsjeka PMF-a Sveučilišta u Zagrebu, postavši tako jednim od prvih koraka u razvoju suradnje tih dviju institucija. Važnost takve suradnje za hrvatsku geografiju može se ilustrirati dvjema činjenicama: kao prvo, tzv. Centralna geografska knjižnica pri IfL-u trenutno je najveća knjižnica u Njemačkoj specijalizirana za geografsku stručnu literaturu, a kao drugo, IfL realizira niz vrlo važnih geografskih projekata, među kojima je i priprema ambicioznoga *Nacionalnoga* atlasa Njemačke u čak 12 svezaka. Iako je osnovan relativno nedavno (1992. godine), IfL nastavlja tradiciju još iz 1896. te je neposredan nasljednik Instituta za regionalne studije (Deutsches Institut für Länderkunde) (1942-1968), Instituta za geografiju (1969-1976), te Instituta za geografiju i geoeкологију Akademije znanosti DR Njemačke (1976-1991).

Posebno značenje u IfLu pridaje se procesu proširenja EU te istraživanjima aktualnih procesa koji se događaju na postsocijalističkom prostoru Istočne Europe. U okviru tih tema svoje je mjesto našla i izložba IfL- u Zagrebu. Naziv izložbe autori obrazlažu na sljedeći način. Priključenje 10 novih članica Europskoj Uniji označilo je novo razdoblje u povijesti EU-a. Proces proširenja popraćen je nadama i očekivanjima, ali i nesigurnošću i strahom. Izgrađeni su «mostovi», premoštene su «prepreke», a percepcija, odnosno «slike» drugih

članica postale su jasnije i točnije. Cilj je izložbe pružanje znanja o istočnim susjedima, znanja koje će pomoći da se premoste prepreke i izgrade mostovi.

Izložba je priređena u obliku plakata kojih je sadržaj podijeljen u nekoliko cjelina/tema.

U sklopu prve teme *Kriza i novi početak* predstavljeni su novi aspekti, problemi i kontroverze razvoja postsocijalističkih gradova: Sankt-Peterburga, gradova s kriznom tekstilnom industrijom - ruskoga Ivanova te istočnonjemačkoga Chemnitza, industrijskih gradova u transformaciji - estonske Narve, te češke Ostrave.

U sklopu teme *Procesi adaptacije* autori izložbe prezentiraju procese vezane uz proširenje Europske Unije: vrši se analiza stupnja podrške priključivanju, daje se informacija o nužnim administrativnim reformama u novim članicama te o iskustvima uspostavljanja NUTS regija. Na plakatima se u okviru ove teme može naći i informaciju o približavanju EU zemalja koje čine tek prve korake u smjeru učlanjenja (Ukrajina).

Tema *Mentalne barijere* upozorava na suvremenu «renesansu geopolitike» te podsjeća na činjenicu da je raspad starih geopolitičkih struktura popraćen ksenofobičnim raspoloženjima koja se u masovnim medijima često realiziraju u obliku karata što prikazuju scenarije prijetnje te rastući utjecaj i teritorijalne pretenzije susjeda.

Tema *Prekogranični odnosi* propituje niz problema vezanih uz pravni status i socijalni položaj etničkih grupa koje žive izvan matične države – na primjeru Mađara u Slovačkoj i Rusa u baltičkim državama. Posebna se pozornost posvećuje položaju trans-nacionalne

romske zajednice u europskim zemljama. U sklopu te teme razmatraju se i problemi vezani uz uvjete nastale uspostavljanjem novih europskih granica, npr. problem prelaska iz jedne članice EU-a u drugu preko ruske Kalinjingradske regije.

U sklopu teme *Gospodarski razvoj* prezentiraju se novi procesi u postsocijalističkome prostoru: infiltracija stranih trgovačkih lanaca u Rusiji, mogućnosti preživljavanja poljoprivrednog sektora Poljske nakon ulaska u EU i dr.

Plakati na kojima je obrađena tema *Prostorni odnosi* prikazuju pravce kretanja stanovništva i robe, postojeće i planirane europske prometne arterije. U sklopu je te teme geografima, vjerujem, najzanimljivija analiza novih prostornih scenarija/modela nastalih u novoj geopolitičkoj situaciji: modela «plave banane» i modela «globalne integracijske zone» kao jezgre europskoga ekonomskoga razvoja. Autori izložbe osporavaju te modele ističući da samo policentrični model razvoja može povećati socijalnu i ekonomsku koheziju Europe te osigurava dugoročno stabilan razvoj Europskih regija.

Cilj je izložbe *Mostovi, barijere i slike* plemenit: pridonijeti znanju koje bi promijenilo negativne stereotipe te potaklo veze i suradnju. Takvo znanje, smatraju stručnjaci

iz IfL-a, temeljno je za svladavanje prepreka i uspostavljanje mostova među europskim državama. Tako i svoju informativnu izložbu IfL vidi kao jedan od elemenata mosta za daljnji mirni razvoj ujedinjene Europe. Ne ostaje nam drugo nego poželjeti IfL-u uspjeha i radovati se činjenici da je na putovanju po europskim gradovima izložba upriličena i u Zagrebu, omogućivši tako i nama propitivanje i obogaćivanje vlastitoga znanja o današnjoj Europi.

Laura Šakaja

**GEOGRAFSKI ODSJEK
PRIRODOSLOVNO - MATEMATIČKOG FAKULTETA
SVEUČILIŠTA U ZAGREBU
i
EUROPSKI DOM ZAGREB**

pozivaju Vas na izložbu *Instituta za regionalne studije u Leipzigu*

Bridges, Barriers and Images: Regions in Eastern Europe

MOSTOVI, BARIJERE I SLIKE: REGIJE U ISTOČNOJ EUROPI

(Europski dom Zagreb, Jurišićeva 1/1, 11.04. - 05.05.2006.)

Institut za regionalne studije u Leipzigu prikazuje kartama, fotografijama, dijagramima i tekstovima proces proširenja EU i proces europske integracije

Teme izložbe:

- kriza i novi početak
- procesi adaptacije
- mentalne barijere
- prekogranični odnosi
- ekonomski razvoj
- prostorni odnosi
- pregled po zemljama
- Institut za regionalne studije u Leipzigu